

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/191/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5711212300
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 11. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Yvetta Dzugasová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2014:5711212300.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v právnej veci žalobcu: P. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. XX, XXX XX L., právne zastúpeného JUDr. Tomášom Zbojom, advokátom, so sídlom B. X, XXX XX L., proti žalovaným: 1/ Slovenská republika, zastúpená Slovenským pozemkovým fondom, so sídlom Búdkova 36, 817 15 Bratislava, IČO: 17 335 345, 2/ F. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX G. XX, 3/ F. K., rod. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX Q. XX, 4/ I. N., rod. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. Y. X, XXX XX L., 5/ V. U., rod. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX G. XX, 6/ JUDr. T. W., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom U. XXXX/XX, XXX XX S., 7/ C. G., rod. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Š. B. D. X/XX, XXX XX L., v konaní o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, o odvolaní odporcov v rade 1/, 2/, 3/, 4/, 6/ a 7/ proti rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 15C/103/2011-371 zo dňa 14. 10. 2013 v spojení s dopĺňacím rozsudkom Okresného súdu Martin č. k. 15C/103/2011-416 zo dňa 29. 11. 2013, proti ktorému podali odvolanie odporcovia v rade 3/ a 7/, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Martin č. k. 15C/103/2011-371 zo dňa 14. 10. 2013 v spojení s dopĺňacím rozsudkom Okresného súdu Martin č. k. 15C/103/2011-416 zo dňa 29. 11. 2013 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd určil, že vlastníkom nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v kat. úz. G., evidovanej na Okresnom úrade Turčianske Teplice, v odbore katastrálnom, zapísanej na LV č. X ako parc. registra „C“ pod parc. č. 79 - záhrady o výmere 1.472 m² je žalobca (veta I. výroku rozsudku). Súčasne uložil žalovaným v rade 1/ až 7/ povinnosť nahradiť žalobcovi spoločne a nerozdielne trovy konania pozostávajúce zo zaplateného súdneho poplatku vo výške 99,50 Eur a trov právneho zástupcu žalobcu vo výške 1.053,87 Eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku na účet právneho zástupcu žalobcu JUDr. Tomáša Zboju, advokáta so sídlom v L. (veta II. výroku rozsudku). V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca sa žalobou doručenou Okresnému súdu Martin dňa 29.09.2011 domáhal vo vzťahu k žalovaným, kde pôvodne žalovaným v rade 1/ bola J. W., U. Q., S., v zastúpení Slovenským pozemkovým fondom (ďalej len „SPF“) Bratislava určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v kat. území G., zapísanej na LV č. X ako parcela registra „C“ pod prac. číslom 79 - záhrady o výmere 1.472 m² (ďalej aj „sporná nehnuteľnosť“). Žalobu odôvodnil tým, že je výlučným vlastníkom nehnuteľností nachádzajúcich sa v kat.úz. G., zapísaných na LV č. XX, ako parc. reg. „C“, pod parc. č. 78- zastavané plochy a nádvoria o výmere 366 m², parc. č. 80 - záhrady o výmere 1.099 m², parc. č. 81 - záhrady o výmere 289 m² a stavby súpisné číslo X - rodinný dom postavený na parc. č. 78, ktoré žalobcovi v celosti patria. Žalovaní v rade 1/ až 7 sú podieloví spoluvlastníci nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v k.ú. G. zapísanej na LV č. X, ako parc. reg. C, pod parc. č. 79 - záhrady od výmere 1.472 m² Nehnuteľnosti - parcely registra „C“ vedené pod parc. č. 78, č. 80, č. 81 a dom súp. č. X, patriace žalobcovi a nehnuteľnosť parc. č. 79 patriaca do podielového spoluvlastníctva žalovaných spolu bezprostredne susedia a všetky sú užívané žalobcom, ako aj jeho právnymi predchodcami nerušene od roku 1951, kedy sa starí rodičia žalobcu D. L., nar. XX.XX.XXXX a U. L., rod. B., nar. XX.XX.XXXX nasťahovali do obce G.. Obaja starí rodičia žalobcu

sú už nebohí. Predmetná nehnuteľnosť parc. č. 79 bola v minulosti evidovaná na pozemkovo-knižnej vložke č. 54 ako PKN parc. č. 6 v prospech J. N., rod. Q. v podiele 1 a v prospech J. F., rod. F., J. F., rod. F., T. F., K. F., rod. F., Q. F., rod. F., J. W. a T. W., spolu všetci v podiele 1. Právni predchodcovia žalovaných predmetnú nehnuteľnosť parc. č. 79 v minulosti evidovanú ako PKN parc. č. 6 a následne ako EN parc. č. 6/1 a 6/2 odpredali v celosti U. L. a D. L. na základe potvrdenia zo dňa 03.03.1966 a následne na základe kúpno-predajnej zmluvy zo dňa 02.04.1967. Právni predchodcovia žalobcu v minulosti sa ohľadne nehnuteľnosti parc. č. 79 v značnej miere zaujímali, užívali ju a svojimi právnymi úkonmi uskutočňovali všetko, aby bola predmetná nehnuteľnosť v ich výlučnom vlastníctve. Úmysel nadobudnúť predmetnú nehnuteľnosť do svojho výlučného vlastníctva a dobromyseľnosť jej držby právnymi predchodcami žalobca preukazuje aj potvrdením Miestneho národného výboru Ondrašová zo dňa 30.01.1966, v znení ktorého U. L. dostala súhlas na odkúpenie danej nehnuteľnosti žiadosťou o vymedzenie pozemku záhrady na scelenie zo dňa 18.04.1966 a zápisnicou zo dňa 17.01.1968, v znení ktorej bolo dokonca potvrdené, že predmetnú nehnuteľnosť parc. č. 79 odkúpili právní predchodcovia žalobcu už v roku 1951 neprávoplatnou kúpou a od tej doby ju pokojne a nepretržite ako svoje vlastníctvo užívajú.

I napriek tomu z neznámych dôvodov nebola predmetná nehnuteľnosť zapísaná v evidencii nehnuteľností na právnych predchodcov žalobcu. Žalobca užíva predmetnú nehnuteľnosť ako vlastnú od smrti svojej matky S. R., rod. L., zom. XX.XX.XXXX na základe osvedčenia o dedičstve, vydaného JUDr. Irenou Kolcunovou sp. zn. 21D/161/2006, Dnot 133/2006 zo dňa 20.03.2006, v znení ktorého dedičia uzavreli dohodu, podľa ktorej všetok majetok okrem 2-izbového bytu prevezme syn poručiťku žalobca P. R.. Keďže predmetná nehnuteľnosť parc. č. 79 nebola evidovaná na príslušnej správe katastra na matku žalobcu S. R., rod. L., nemohla byť ani predmetom osvedčenia o dedičstve. Žalobca na základe tvrdení svojej rodiny, ktorá považovala parc. č. 79 za súčasť pozemkov parc. č. 78, č. 80 a č. 81 a nerušene ju aj ako vlastnú užívala, bol dobromyseľný v užívaní predmetnej nehnuteľnosti parc. č. 79, ktorú zdedil po svojej matke. Až následne po dedičskom konaní pri skúmaní svojich majetkových pomerov zistil, že predmetná nehnuteľnosť parc. č. 79 nie je evidenčne súčasťou zdedených nehnuteľností špecifikovaných vyššie, evidovaných na LV č. XX, a teda nie je ako samostatná evidovaná na žalobcu, ale na žalovaných v rade 1/ až 7/. Všetky uvádzané skutočnosti žalobca zistil až následne lustráciou listinných dôkazov získaných od svojej rodiny, prípadne susedov a známych, ako aj na základe žiadostí adresovaných Správe katastra Turčianske Teplice. Do uvedeného času bol žalobca, ako i jeho rodina presvedčený, že predmetná nehnuteľnosť parc. č. 79, ktorú jeho rodina nerušene užíva od roku 1951, ako svoju vlastnú je nielen jeho výlučným vlastníctvom, ale je aj evidenčne zapísaná na katastrálnom úrade. Žalobca má preto naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva k spornej nehnuteľnosti, nakoľko má právny záujem na usporiadaní vlastníckych vzťahov v evidencii nehnuteľnosti a túto zmenu je možné uskutočniť iba v zmysle vydaného rozhodnutia o určení vlastníckeho práva, keďže doteraz sú nehnuteľnosti napísané na žalovaných. V zmysle ustálenej judikatúry R 86/2001 sa súd môže pri riešení otázky vlastníctva k nehnuteľnosti odchýliť od stavu zapísaného v katastri nehnuteľností. Žalobca odôvodňuje svoje vlastníctvo na základe titulu vydržania dlhodobou pokojnou držbou oprávnenou osobou, ktorá nie je vlastníkom.

Podaním doručeným okresnému súdu 20.09.2012 (č.l. 145) žalobca uviedol, že po podaní žaloby bolo na základe právoplatného a vykonateľného rozhodnutia sp. zn. D 1517/85 zo dňa 30.09.1985 vydaného Štátnym notárstvom v Žiline vo veci prejednaní dedičstva po poručiťke J. W., ktoré sa stalo právoplatné a vykonateľné dňa 22.10.1985, zistené, že majetok v rámci dedičského konania nadobudol Československý štát. Z tohto dôvodu navrhol, aby do konania namiesto doterajšieho účastníka konania, teda pôvodnej žalovanej v rade 1/, vstúpila Slovenská republika v zastúpení Slovenským pozemkovým fondom so sídlom v Bratislave v zmysle ust. § 34 zákona č. 330/1991 Z. z. Uznesením č. k. 15C/103/2011-146 zo dňa 01.10.2006, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 27.10.2012 prvostupňový súd tomuto návrhu žalobcu vyhovel.

Na pojednávaní konanom dňa 08.04.2013 (podaním č. I. 246 spisu) žalobca doplnil svoje vyjadrenie k otázke dobromyseľnosti oprávnenej držby, uviedol, že odvodzuje svoje vlastnícke právo nadobudnuté originárnym spôsobom, t.j. vydržaním od svojich právnych predchodcov tak, ako je to uvedené v podanej žalobe, teda ku dňu smrti jeho matky S. R., rod. L., k XX.XX.XXXX na základe oprávnenej a dobromyseľnej držby, ktorá k uvedenému dátumu začala plynúť a k uvedenému aj plynúť skončila. Žalobca pre prípad, že sa súd nestotožní s originárnym (pôvodným) nadobudnutím vlastníctva na základe dobromyseľnosti žalobcu vyplývajúceho z dedičského konania po nebohej S. R., rod. L. navrhol pripustenie zmeny návrhu podľa § 95 O.s.p. rozšírením o alternatívny návrh, kedy by súd na základe vykonaného dokazovania určil, že matka žalobcu S. R. bola v čase svojej smrti, t.j. XX.XX.XXXX výlučným vlastníkom nehnuteľnosti, nachádzajúcej sa v kat. úz. G., zapísanej na LV č. X, ako parc. registra „C“, evidovaná na katastrálnej mape parc. č. 79 - záhrady o výmere 1.472

m2, a že táto nehnuteľnosť patrí do dedičstva po nebohej S. R., rod. L., nar. XX.XX.XXXX, zomrelej dňa XX.XX.XXXX. V prípade alternatívneho návrhu sa bude plynutie vydržacej doby spravovať iným režimom s tým, že začatie plynutia a skončenie plynutia vydržacej doby k 01.01.1992 vychádza zo zmeny právnej úpravy pred 01.01.1992 novelou zákona č. 509/1991 Z.z., teda znovu uzákonenia titulu vydržania do nášho právneho poriadku k pozemkom, a to jednak fyzickou a aj právnickou osobu v jej súčasnej podobe, kedy podľa § 872 ods. 6 Občianskeho zákonníka, ak ide o vydržanie vlastníckeho práva k pozemku, kedy na základe doterajších predpisov bolo možné nadobudnúť len právo na uzavretie dohody o osobnom užívaní pozemkov, môže si oprávnená osoba započítať čas, po ktorý mal jej právny predchodca mal pozemok nepretržite v držbe aj pred účinnosťou tohto zákona. Žalobca zotrval na tom, že boli splnené podmienky pre nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním k predmetnému pozemku, bola preukázaná jeho oprávnená, dlhodobá a nepretržitá držba právnymi predchodcami žalobcu od roku 1967. Aj keď písomnosť označená ako potvrdenie spísané dňa 03.03.1996 a následne kúpno-predajná zmluva spísaná dňa 02.04.1967, podľa ktorých došlo k odpredaju spornej nehnuteľnosti v dvoch častiach a k vyplateniu spolu sumy 2.400,00 Kčs, nebola právne perfektnou zmluvou, bola takou skutočnosťou, od ktorej mohla byť odvodzovaná oprávnená držba. Pri nadobudnutí vlastníctva vydržaním sa takýto úkon posudzuje len vo vzťahu k okolnostiam svedčiacim o dobromyseľnosti držiteľa veci. Uznesením č.k. 15C/103/2011-278 zo dňa 18.04.2013 okresný súd pripustil zmenu návrhu žalobcu v zmysle podania právneho zástupcu žalobcu zo dňa 08.04.2013 a toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 11.05.2013.

Na základe vykonaného dokazovania okresný súd dospel k záveru, že žalobca má naliehavý právny záujem na požadovanom určení (§ 80 písm. c) O.s.p.), keďže má záujem na usporiadaní vlastníckych vzťahov v evidencii nehnuteľností, a túto zmenu je možné uskutočniť iba v zmysle rozhodnutia o určení vlastníckeho práva, keďže nehnuteľnosti sú doteraz zapísané na žalovaných. Určovacím výrokom tak je možné dosiahnuť zhodu medzi skutočným stavom a stavom zapísaným v katastri nehnuteľnosti. Vecnú legitímáciu v konaní o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, má ten, kto je účastný na právnom vzťahu alebo práve, o ktoré v konaní ide. Žalobca je v konaní aktívne legítimovaný, keďže odvodzuje svoje právo od toho, že nadobudol vlastníctvo k predmetnej nehnuteľnosti vydržaním. Žalobca pri podaní žaloby označil ako žalovaných v rade 1/ až 7/ tých, ktorí boli napísaní na LV č. X, ako podieloví spoluvlastníci predmetnej nehnuteľnosti parc. č. 79. Čo sa týka žalovanej v rade 1/ túto v pôvodnej žalobe označil ako J. W., zastúpenú Slovenským pozemkovým fondom, malo ísť o neznámeho vlastníka. V priebehu konania však bolo zistené z dedičského spisu, že žalovaná v rade 1/ zomrela, prebehlo po nej dedičské konanie č. k. D 1517/85 zo dňa 30.09.1985, právoplatné a vykonateľné sa stalo 22.10.1985. Majetok po J. W. v rámci dedičského konania nadobudol Československý štát. Z tohto dôvodu okresný súd právoplatne rozhodol, aby do konania namiesto pôvodnej žalovanej v rade 1/ vstúpila Slovenská republika v zastúpení Slovenským pozemkovým fondom na základe § 34 zákona č. 330/1991 Z. z.. V tomto smere sa súd stotožnil s tvrdeniami žalobcu, ktorý poukázal na to, že podľa § 475 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) v znení k 13.08.1985 v tretej skupine nebolo možné, aby dedili deti súrodencov. Z tohto dôvodu dedičstvo po J. W., vrátane spoluvlastníckeho podielu na predmetnej nehnuteľnosti pripadlo štátu - Slovenskej republike, ktorú, v prípade, že ide o majetok Slovenskej republiky, zastupuje Slovenský pozemkový fond. Všetci ostatní účastníci s tým súhlasili, proti uzneseniu nepodali odvolanie. V ďalšom už nebola namietaná zo strany účastníkov konania pasívna legitímácia. Súď mal za to, že je splnená aj ďalšia podmienka pre prejednanie určovacej žaloby, a to podmienka vecnej legitímácie účastníkov konania.

Ďalej súď I. stupňa uviedol, že ust. § 80 O.s.p. nebráni tomu, aby sa žalobca domáhal vydania alternatívneho alebo eventuálneho petitu. Žalobca, pre prípad, že sa súď nestotožní s tým, že nadobudol vlastnícke právo originárnym spôsobom, t.j. vydržaním od svojich právnych predchodcov tak, ak je to uvedené v podanej žalobe zo dňa 29.09.2011, (a teda nebude mať za to, že žalobca nadobudol vlastníctvo vydržaním po nebohej matke S. R.), navrhol zmeniť návrh podľa § 95 O.s.p. rozšírením o tzv. alternatívny návrh, v ktorom žiadal, aby súď určil, že S. R. bola v čase smrti výlučným vlastníkom spornej nehnuteľnosti, a že táto nehnuteľnosť patrí do dedičstva po nej. Prvostupňový súď sa zaoberal otázkou posúdenia, či ide o alternatívny alebo eventuálny petit. Čo sa týka alternatívneho, tak ten pripúšťa voľbu medzi dvoma možnosťami, čiže pripúšťa výber. Eventuálny je v určitom prípade, za určitých okolností možný, prípadný. Tak, ako to žalobca formuloval v podaní, podľa názoru súdu sa domáhal ochrany svojich práv eventuálnym petitom. Podstatou eventuálneho petitu je návrh na prisúdenie iba jedného nároku. Ak súď dospeje k záveru o existencii okolností opodstatňujúcich petit

v jeho druhej eventualite, rozhoduje podľa nej a prvý petit návrhu zamietne. Naopak, ak súd rozhodne podľa prvej eventuality petitu, o druhej už nerozhoduje. Vzájomný vzťah oboch petitov je daný teda tým, že súd sa môže zaoberať a rozhodovať o druhom eventuálnom petite až potom, keď je zistená a preukázaná neodôvodnenosť alebo neopodstatnenosť splnenia v zmysle prvého petitu. Preto sa súd v ďalšom zaoberal primárnym petitom, a to určením vlastníckeho práva žalobcu nadobudnuté vydržaním od svojich právnych predchodcov.

Prvostupňový súd citoval ust. § 129 ods. 1, § 130 ods. 1, § 134 ods. 1, 3 a 4 Občianskeho zákonníka a konštatoval, že zákon určuje predpoklady vydržania, ktoré musia byť splnené po celú vydržaciú dobu a to: a) spôsobilý subjekt, b) spôsobilý predmet držby, c) dobrá viera, teda dobromyseľnosť držiteľa, d) oprávnená držba po zákonom stanovenú dobu a e) uplynutie vydržacej doby. Pre posúdenie otázky, či v danom prípade boli splnené podmienky oprávnenej držby podľa názoru súdu nemožno vychádzať len zo skutočnosti, že stav, ktorý vznikol v dôsledku uchopenia držby, nebol v súlade s údajmi uvedenými v pozemkovej knihe, prípadne inej verejnej knihe, o ktorých sa držiteľ nepresvedčil. Je potrebné vziať do úvahy všetky okolnosti, za ktorých bola držba uchopená.

Podľa názoru okresného súdu z výpovede žalobcu, svedkov i obsahu listinných dôkazov bola v súdnej veci preukázaná oprávnená dlhodobá a nepretržitá držba právnych predchodcov žalobcu k spornej nehnuteľnosti od roku 1967. Žalobca, ako aj jeho právny predchodcovia - starí rodičia, matka žalobcu boli vnútorne presvedčení, že im predmetné nehnuteľnosti patria. Právni predchodcovia žalobcu - starí rodičia boli vnútorne presvedčení, že odkúpili spornú nehnuteľnosť v dvoch častiach, a to je okolnosťou od ktorej treba odvíjať oprávnenosť držby od roku 1967. Skutočnosť, že nedošlo k perfektnej, teda platnej kúpe na posudzovanie oprávnenosti tejto držby nemalo podstatný vplyv. Platnosť nadobúdacieho právneho titulu je rozhodujúca len pri prevode vlastníctva na základe právneho úkonu.

O takúto formu nadobudnutia vlastníctva však v prejednávanej veci nejde. Pri posudzovaní nadobudnutia vlastníctva vydržaním môže byť prípadný iný úkon ohľadne spornej nehnuteľnosti iba okolnosťou svedčiacou o dobromyseľnosti držiteľa veci. Na preukázanie vlastníctva nie je treba, aby nadobúdateľ preukazoval platný právny dôvod nadobudnutia, teda riadny prechod vlastníctva, ale len okolnosti svedčiace o poctivosti nadobudnutia, to je základný rozdiel medzi ochranou vlastníctva a ochranou držby. Prvostupňový súd mal za to, že žalobca dostatočne preukázal okolnosti svedčiace o poctivosti nadobudnutia nehnuteľnosti právnymi predchodcami. Žalovaní spochybňovali platnosť kúpno-predajnej zmluvy z 02.04.1967 a potvrdenie z 03.03.1966 tým, že uvádzali, že sú zavádzajúce a podvodné, ale na preukázanie týchto tvrdení nepredložili súdu žiadne dôkazy. Právni predchodcovia žalobcu, teda starí rodičia L., ako aj jeho matka S. R., rod. L. boli dobromyseľní v tom, že im predmetná nehnuteľnosť patrí s tým, že vôbec si neboli vedomí toho, že sú vzťahy k predmetnej nehnuteľnosti evidované na príslušnom štátnom orgáne na iné osoby. V konaní nebolo preukázané, že by právni predchodcovia žalovaných, resp. žalovaní spochybňovali realizáciu kúpno-predajnej zmluvy a zhruba od roku 1951, čo je takmer 50 rokov, rešpektovali ich užívanie právnymi predchodcami žalobcu, žalobcom. Žalovaní v konaní nepredložili žiadne dôkazy, ktoré by preukazovali, že spochybňovali kúpu spornej nehnuteľnosti pred začatím tohto konania, že sa zaujímali o vlastníctvo k predmetnej nehnuteľnosti. Čestnými prehláseniami obyvateľov obce, ako aj výsluchom svedkov mal súd preukázané, že žalobca, ako aj právni predchodcovia žalobcu nerušene užívali predmetnú nehnuteľnosť a boli dobromyseľní v tom, že im nehnuteľnosť patrí. Čo sa týka uplynutia 10-ročnej vydržacej doby v súlade s ust. § 134 ods. 3 Občianskeho zákonníka okresný súd uviedol, že začiatok plynutia vydržacej doby pre žalobcu vychádzal ku dňu smrti jeho matky (právnej predchodkyne) - S. R., rod. L., zomrelej XX.XX.XXXX. Týmto dňom začala žalobcovi plynúť vydržacia doba, keďže sa v tento deň žalobca ujal držby spornej nehnuteľnosti, čo bolo preukázané výpoveďou žalobcu i svedkov. Nakoľko je možné započítať do 10-ročnej vydržacej doby, aj dobu po ktorú mal vec v oprávnenej držbe právny predchodca, súd započítal do tejto doby aj dobu, počas ktorej mal v oprávnenej držbe nehnuteľnosť právny predchodca - matka žalobcu, ktorá pokračovala v užívaní nehnuteľnosti po svojich rodičoch L.. Z uvedených dôvodov bol súd tohto názoru, že u žalobcu bola splnená aj zákonom stanovená vydržacia doba. Naopak v konaní neboli preukázané tvrdenia žalovaných, že predmetná nehnuteľnosť bola daná ako záhumienok právnym predchodcom žalobcu, keďže tieto tvrdenia boli vyvrátené vyššie uvedenými svedeckými výpoveďami.

Na základe uvedeného súd I. stupňa mal za to, že boli splnené všetky predpoklady, ktoré zákon vyžaduje pre nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním a preto vyhovel primárnemu návrhu žalobcu na určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, o eventuálnom petite už nerozhodoval. V konaní bola preukázaná dobromyseľnosť držby právnych predchodcov žalobcu, či už starých rodičov a následne matky žalobcu s tým, že matka žalobcu zomrela v roku XXXX a po jej smrti vstúpil do držby žalobca a došlo k započítaniu vydržacej doby právnych predchodcov pre žalobcu. Výsledky vykonaného

dokazovania preukazujú existenciu vnútorného presvedčenia žalobcu, že mu nehnuteľnosť patrí ako vlastníctvo. Za nehnuteľnosť právni predchodcovia zaplatili kúpnu cenu, chopili sa jej držby, nakladali s nehnuteľnosťou ako s vlastnou, platili dane, vrátane žalobcu a v prípade, že by boli aj nejaké pochybnosti o ich oprávnenej držbe, tieto pochybnosti, ale hmotno-právne rieši ustanovenie o vyvrátiteľnej právnej domnienke, že v pochybnostiach sa predpokladaná, že držba je oprávnená. Podľa názoru okresného súdu právni predchodcovia žalobcu, ako aj žalobca konali v rámci vymedzenom ospravedliteľným omylom a so zreteľom na skutkové okolnosti, za ktorých vstúpili do užívania nehnuteľnosti, mohli byť objektívne v dobrej viere, že proces nadobudnutia vlastníctva nehnuteľnosti bol úspešne zavŕšený.

O trovách konania okresný súd rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 O.s.p. a žalobcovi, ktorý mal vo veci plný úspech priznal náhradu trov konania proti žalovaným, ktorí vo veci úspech nemali, a to vo výške a presnej špecifikácií uvedenej v odôvodnení napadnutého rozsudku. Na zaplatenie týchto trov súd zaviazal žalovaných v rade 1/ až 7/ spoločne a nerozdielne, a to na účet právneho zástupcu žalobcu (§ 149 ods. 1 O.s.p.).

Doplniacím rozsudkom zo dňa 29.11.2013 okresný súd uložil žalovaným v rade 1/ až 7/ povinnosť, spoločne a nerozdielne nahradiť Slovenskej republike trovy konania vo výške 34,37 Eur na účet Okresného súdu Martin, vedený v F. U.. ú. XXXXXXXX/XXXX, variabilný symbol: 5521223613, konštatný symbol: 0558 do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku, a to v súlade s ust. § 148 ods. 1 O.s.p., ako náhradu trov konania štátu a vyplatené svedočné svedkovi T. U. priznaného na základe uznesenia zo dňa 10.09.2013 a vyplateného zo štátnych prostriedkov.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovný v rade 1/, ktorý sa domáhal jeho zmeny tak, že odvolací súd žalobu zamietne.

Uviedol, že súd prvého stupňa na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, v dôsledku čoho nesprávne vo veci rozhodol. V priebehu konania totiž žalovaný v rade 1/ dal najavo žalobcovi i konajúcemu súdu, že žalobca v konaní doposiaľ ani listinnými dôkazmi, a ani na základe svedeckých výpovedí nepreukázal, že by J. W. (odporcovi v rade 1/ po nej pripadol majetok, ako odúmrt' v dedičskom konaní vedenom pod sp. zn. D/1517/85 zo dňa 30.09.1985) svoj spoluvlastnícky podiel na súdnej nehnuteľnosti niekomu odpredala, prípadne nejakým iným spôsobom scudzila. Žalobca v konaní neuviedol žiaden právny titul, od ktorého by právni predchodcovia odvodzovali dobromyseľnosť a nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním od J. W.. Čo sa týka listinného dôkazu - potvrdenia zo dňa 03.03.1966 žalovný v rade 1/ je toho názoru, že ide o neurčitý právny úkon, keďže z neho nie je zrejmé, že by malo ísť o prevod vlastníctva. Okrem toho, poukázal na to, že J. N., rod. Q. zomrela v roku XXXX a potvrdenie je z roku 1966. Čo sa týka ďalšieho listinného dôkazu - kúpnej zmluvy z roku 1967, táto zmluva je neurčitá, nezrozumiteľná a nemožno ju považovať prevod vlastníckeho práva účastníkov v nej uvedených. Podpisy nie sú vierohodné, čo potvrdil v konaní aj vo svojej výpovedi svedok F. U. na pojednávaní dňa 04.03.2013.

Žalovaný v rade 2/ vo svojom odvolaní navrhol napadnutý rozsudok okresného súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, alternatívne navrhol, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu zmenil tak, že žalobu v celom rozsahu zamietne a súčasne uloží žalobcovi nahradiť žalovaným trovy konania.

Podľa jeho názoru v súdnej veci neboli splnené podmienky pre určenie vlastníctva v prospech žalobcu. Užívanie nehnuteľnosti je podmienkou pre nadobudnutie vlastníctva len v spojení s dobromyseľnosťou, ktorá u užívateľa aj u jeho právnych predchodcov chýba. Žalovaný v rade 2/ predložil v prílohe svojho vyjadrenia zo dňa 10.04.2013 súdu zápisnicu vykonávanú v obci dňa 17.01.1968, na ktorej sa nachádzajú originálne podpisy T. F. a najmä T. W.. Podpis T. W. sa už z laického pohľadu nezhoduje s podpisom tejto osoby na kúpnej zmluve z roku 1967. Okrem toho, žalovaný v rade 2/ predložil do spisu aj zápisnicu spisanú na odbore poľnohospodárstva dňa 17.06.1958, ktorej súčasťou je podpis jeho otca T. N., ktorý sa tiež nezhoduje s podpisom na kúpnej zmluve z roku 1967, ktorá sa mala stať základom dobromyseľnosti právnych predchodcov žalobcu. Predmetnú zmluvu preto odvolateľ považuje za falzifikát, a v spise sa nachádzajú ďalšie podpisy uvedených osôb, ktoré potvrdzujú jeho tvrdenia a spochybňujú platnosť uvedenej kúpnej zmluvy. Práve preto žalovaný v rade 2/ navrhol v konaní dokazovanie (súdu nič nebránilo, ani nebráni porovnať podpisy na inkriminovanej zmluve so skutočnými podpismi pôvodných vlastníkov) terajšej parc. č. 79. Okresný súd sa však dôkazmi navrhnutými žalovaným v rade 2/ v konaní vôbec nezaoberal, naopak tvrdil, že žalovaní neponúkli v priebehu konania žiadne dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Pokiaľ žalobca v konaní predložil písomné prehlásenie sestry žalovaného v rade 2/ - L. D. osvedčujúce jeho tvrdenia, žalovaný v rade 2/ uviedol, že text prehlásenia napísal sám žalobca podstrčil ho menovanej v domove dôchodcov na

podpis. L. D. však nie je duševne v poriadku a má halucigénne predstavy. Pokiaľ súd chcel v konaní zistiť jej stanovisko a použiť ho ako dôkaz, mal ju vypočuť v domove dôchodcov. Odvolateľ tiež namietal, že každé pojednávanie vedené v súdnej veci bolo zo strany sudkyne vedené s náklonnosťou pre žalobcu. Všetci predvolaní svedkovia boli rodinnými príslušníkmi žalobcu, a tvrdili, že spornú záhradu kúpili ich predkovia, po smrti, ktorých sa stali dedičmi S. R., rod. L. a po jej smrti v roku XXXX jej syn P. R.. Takéto tvrdenia sa však nezakladajú na pravde, pretože ani v jednom z dedičských rozhodnutí po právnych predchodcoch žalobcu nebola záhrada zapísaná na LV č. X, ako parc. č. 79 o výmere 1.472 m². Ani jeden z týchto dedičov neprejavil záujem o dedičstvo uvedenej nehnuteľnosti. Na pojednávaní dňa 07.08.2013 svedkovia I. U. a T. U. neboli napriek svojmu vysokému veku a ochoreniam vypočutí vo veci za účelom dostatočného zistenia skutkového stavu. T. U. nevedel, či sa pozemok obrábal, len potvrdil, že v okolí ich hospodárskej budovy rástla na predmetnom pozemku burina. Ani jednému z predvolaných svedkov však nebola súdom položená otázka, v akom stave sa sporná nehnuteľnosť nachádza po smrti S. R., t. j. po roku XXXX. O túto nehnuteľnosť totiž nebolo postarané, čo potvrdili v konaní i viacerí svedkovia. Prístup sudkyne ku každej z procesných strán bol výrazne rozdielny. Bol poznačený náklonnosťou k žalobcovi. Odvolateľ tiež namietal nedôslednosť ohliadky vykonanej okresným súdom na mieste samom dňa 21.06.2013. V zápisnici o tomto úkone nie je uvedené, že po pravej strane spornej parcely sa nachádza hromada kamenia a hromada piesku, ktoré sú prerastené a zarastené burinou. Tento materiál sa tam nachádza z čias doby existencie JRD. Tiež v nej nie je zachytené, že asi dva metre široké, čerstvé ohnisko sa nachádza v strede parcely a o niekoľko metrov ďalej ďalšie ohnisko podobnej veľkosti. Čo sa týka oplotenia spornej parcely, tvrdenie, že táto je oplotená nie je celkom pravdivé. Parcela nie je oplotená, ale len čiastočne - zo severnej časti je ohradená stĺpkami a drôtom, aby tam nešli kravy z JRD. Pri ohliadke samosudkyňa konštatovala, že sporný pozemok nie je pokosený ani upravený, čo však platilo len cca do polovice parcely. Súd prvého stupňa si v konaní dôsledne nepreveril, akým spôsobom sa dostala rodina L. k obrábaniu parc. č. 79. Po založení JRD boli totiž všetky pozemky, (vrátane spornej parcely) v obhospodarovaní družstva. Nasvedčuje tomu aj potvrdenie MNV z Ondrašovej zo dňa 30.01.1996, ktorým MNV prehlasuje, že nemá námietok proti tomu, aby U. L. odkúpila parcelu č. 6 protokolu č. 54 podľa starého číslovania od J. N., rod. Q.. Na tomto potvrdení je aj vyjadrenie JRD v Ondrašovej (ako užívateľa spornej nehnuteľnosti), ktoré nemá námietok s odpredajom. Toto potvrdenie bolo vydané 13 rokov po smrti J. N., rod. Q.. Súd prvého stupňa tiež pri rozhodovaní neprihliadol na prehlásenie občanov zo dňa 10.04.2013, ktoré bolo do spisu predložené príloha listu zo dňa 26.04.2013, z ktorého vyplýva, že ak dávali pôvodní vlastníci súhlas na pokojné využívanie tohto pozemku rodine L. neznamena to, že im ho darovali. V prehlásení nie sú uvedené podmienky, za akých vlastníci dali súhlas na využívanie pozemku. Okresný súd sa tiež nezaoberal tým, či vlastníci - dedičia parcely č. 79 vedeli o tom, že sú jej vlastníckymi alebo sa to dozvedeli len náhodne. Túto okolnosť sa totiž náhodne dozvedel žalovaný v rade 2/ v roku 2011, ktorý sa rozhodol (vzhľadom na svoj vek a zdravotný stav) previesť nehnuteľnosť v prospech svojich príbuzných. Zisťovaním vlastníctva nehnuteľnosti na Správe katastra v Turčianskych Tepliciach žalovaný v rade 2/ zistil, že zanedbaná parcela vedená na LV č. X, parc. č. 79 je v podiele 1 jeho vlastníctvom. Následne o tom upovedomil spoluvlastníkov V. U. a JUDr. T. W.. Domnelého užívateľa po nebohej S. R. nikdy nevidel, ani nepoznal. Oznamoval tiež F. U. z A. L., ktorý bol švagrom S. R., aby upovedomil o tom jej dediča (žalobcu) o tom, že o zanedbanú parcelu č. 79 sa budú ďalej starať vlastníci uvedení na liste vlastníctva. Ďalších spoluvlastníkov žalovaný v rade 2/ vtedy nepoznal. Žalobca však následne podal na súd žalobu v tejto veci, kde prioritne argumentoval sfaľovanou kúpno-predajnou zmluvou zo dňa 02.04.1967, a po preukázaní falšovaných podpisov sa uchýlil k tvrdeniu, že na základe titulu vydržania sa stal vlastníkom spornej nehnuteľnosti.

Súd prvého stupňa pri vyhlásení rozsudku neprihliadol ani na skutočnosť, že žalovaný v rade 2/ už nie je spoluvlastníkom spornej nehnuteľnosti. Vo svojom podaní zo dňa 13.02.2014 upresnil, že na základe darovacej zmluvy V 428/2013 je už vlastníkom jeho spoluvlastníckeho podielu na spornej nehnuteľnosti vo výške 1/2 vnuk žalovaného v rade 2/ - Ing. T. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XX, XXX XX P. U..

Žalovaný v rade 2/ tiež uviedol, že v 60-tych rokoch minulého storočia zastával funkciu MNV v obci Ondrašová, keď vzťahy medzi MNV a JRD boli z hľadiska politického veľmi blízke. Preto čestne prehlásil, že rodina L. užívala záhumienok „Pod krížom“ len jeden rok, ktorú JRD pre nedostatok vody premiestnilo na parcelu „Za hôrku“, kde už rodina L. záhumienok nemala, ale obrábala pozemok pri dome vedený na LV č. X, ako parc. č. 79. Túto skutočnosť je ochotný potvrdiť ešte žijúci občan, ktorý bol členom JRD. Odvolateľ opakovane zdôraznil, že žalobca v konaní nepreukázal spôsob, ktorým by hodnoverne preukázal užívanie spornej nehnuteľnosti. Okresný súd tiež nezohľadnil skutočnosť, že žalobca sa stal po smrti svojej matky v roku 2006 neznámym subjektom voči žalovaným v súvislosti s vydržaním nehnuteľnosti, ktorá je predmetom sporu, z dôvodu uplynutia času a zanedbania starostlivosti o jej

udržiavanie v zmysle platného zákona. Súd tiež porušil zákon tým, že svojim rozhodnutím daroval žalobcovi nehnuteľnosť, ktorú má v správe Slovenský pozemkový fond.

Proti tomuto rozsudku podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie aj žalovaní v rade 3/, 4/, 6/ a 7/, ktorí sa domáhali jeho zrušenia a vrátenia veci okresnému súdu na ďalšie konanie, alternatívne navrhli, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu zmenil tak, že žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietne.

Vo svojich opravných prostriedkoch poukázali na totožné skutočnosti uvádzané v opravnom prostriedku žalovaným v rade 2/. Zdôraznili, že v obdobných prípadoch si záujemca napriek splneniu podmienok vydržania nehnuteľnosť musel od Slovenského pozemkového fondu kúpiť. Stalo sa tomu tak aj v obci Ondrašová. Žalovaní v rade 3/, 4/ a 7/ tiež prejavili ochotu odpredať svoj podiel na spornej nehnuteľnosti žalobcovi.

Žalovaní v rade 3/ a 4/ napadli aj doplňujúci rozsudok, ktorý navrhli zrušiť a to z dôvodov uvedených v opravnom prostriedku proti prvotnému meritórnemu rozhodnutiu okresného súdu, spôsobujúcich aj nezákonnosť a nesprávnosť rozhodnutia súdu o náhrade trov štátu.

Žalobca vo svojom vyjadrení k opravným prostriedkom žalovaných navrhol, napadnutý rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdiť. Súčasne si uplatnil voči žalovaným v rade 1/ až 7/ náhradu trov odvolacieho konania pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia v celkovej sume 69,91 Eur, ktoré presne vyšpecifikoval.

Zdôraznil, že vlastnícke právo vydržaním sa nadobúda tým, že držiteľ má nepretržite vec v opránenej držbe a za okamih jej nadobudnutia sa považuje okamih uplynutia vydržacej doby, a nie okamih potvrdenia scudzovacieho právneho úkonu v podobe zmluvy správnym orgánom, resp. pri dedičstve okamih smrti poručiťa. Naopak, pôvodný vlastník uplynutím vydržacej doby stráca vlastnícke právo a jeho vlastníctvo uplynutím času zaniká. Skúmať sa má dobromyseľnosť držby a nakladanie s vecou ako vlastnou. Platnosť listinných dôkazov v podobe zmlúv a potvrdení je pre vydržanie právnym irelevantná, dôležitá je ich pravosť a sprievodné okolnosti, resp. skutočnosti svedčiace o presvedčení nadobúdateľa vlastníctva, že mu vec vlastnícky patrí. Platnosť zmluvy z právnej stránky je dôležitá pre scudzovacie právne úkony, ako je napr. kúpna či darovacia alebo zámenná zmluva. V opačnom prípade by bol inštitút vydržania obsolentný. Pokiaľ odvolatelia poukazovali na neplatnosť dokumentov a listinných dôkazov predložených žalobcom v priebehu konania, tieto sú významné pre posúdenie dobromyseľnosti držby, a nie pre nadobudnutie vlastníctva. Žalobca v priebehu konania preukázal dobromyseľnosť držby, jej oprávnenosť po zákonom stanovenu dobu, ako aj uplynutie vydržacej lehoty. Vzhľadom na to, že sa jedná o spôsobilý predmet držby, boli splnené všetky zákonné podmienky pre nadobudnutie jeho vlastníctva k spornej nehnuteľnosti vydržaním. Prvostupňový súd vo svojom rozhodnutí správne uviedol, že pre posúdenie otázky oprávnenej držby nemožno vychádzať len zo skutočností, že stav, ktorý vznikol v dôsledku uchopenia držby, nebol v súlade s údajmi uvedenými v pozemkovej knihe, o ktorých sa držiteľ nepresvedčil, a preto je potrebné vziať do úvahy všetky okolnosti, za ktorých bola držba uchopená. Na základe vykonaného dokazovania je zrejmé, že rodina žalobcu, t. j. jeho právni predchodcovia zaplatili za predmet sporu dohodnutú cenu rodine žalovaných, resp. ich právnym predchodcom. Táto okolnosť vyplýva z listinných dôkazov potvrdených vtedy kompetentnými i štátnymi orgánmi. Ak aj na ich základe nedošlo k prepisu predmetu sporu na právnych predchodcov žalobcu, všetky skutočnosti nasvedčujú tomu, že sa oprávnene domnievali, že predmet sporu užívajú ako svoj vlastný. To preukázali i svedecké výpovede a samotná ohliadka miesta v konaní. Tvrdenia žalovaných, ktoré opakovane uvádzali aj v priebehu konania, žalobca považuje za tendenčné a účelové bez opodstatnenia k meritu veci, ktoré sa vo väčšine sa nezakladajú na pravde. Pokiaľ odvolatelia namietali neplatnosť podpisu T. W., brata J. W., ich žalobca označil za účelové. Samotná L. D., rod. N. - sestra žalovaného v rade 2/ a dcéra T. N. v písomnom vyjadrení zo dňa 10.04.2013 uviedla, že tieto podpisy sú pravé. Samotná neplatnosť právne úkonu o prevode vlastníctva nie je okolnosťou vylučujúcou nadobudnutie vlastníctva vydržaním. Zároveň podľa § 130 ods. 1 vety druhej Občianskeho zákonníka, v pochybnostiach sa predpokladá, že držba je oprávnená, pričom v prejednávanej veci žalovaní tvrdenia žalobcu žiadnym hodnoverným spôsobom nevyvrátili.

Krajský súd, ako súd odvolací, po zistení, že odvolanie podali včas účastníci konania (§ 204 ods. 1, § 201 O.s.p.), proti rozhodnutiam, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 201 vety prvej O.s.p.), pričom podanie opravného prostriedku nie je vylúčené podľa § 202 O.s.p., súd preskúmal rozsudok okresného súdu v spojení s jeho dopĺňacím rozsudkom v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaniach žalovaných (§ 212 ods. 1 a 2 písm. b) O.s.p.) a po preskúmaní ho bez nariadenia

odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), podľa § 221 ods. 1 písm. f), h) O.s.p. zrušil a podľa § 221 ods. 2 O.s.p. vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie, z nasledovných dôvodov:

Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že prvostupňový súd uznesením č. k. 15C/103/2011-278 zo dňa 18.04.2013 pripustil zmenu návrhu žalobcu v zmysle podania jeho právneho zástupcu zo dňa 05.04.2013, ktorá bola predložená súdu na pojednávaní konanom dňa 08.04.2013 v tom znení, že žiadal, aby okresný súd rozsudkom určil, že žalobca je vlastníkom spornej nehnuteľnosti a alternatívne navrhol, aby súd rozhodol, že S. R., rod. L., nar. XX.XX.XXXX, r. č. XXXXXX/XXX, naposledy bytom L., ul. U. XXX/XX, bola v čase svojej smrti dňa XX.XX.XXXX výlučným vlastníkom spornej nehnuteľnosti a že táto nehnuteľnosť patrí do dedičstva po uvedenej poručiteľke. Tento svoj procesný návrh žalobca odôvodnil tým, že alternatívny petit žiada pripustiť pre prípad, že sa súd nestotožní s originárnym nadobudnutím vlastníctva na základe dobromyseľnosti žalobcu, vyplývajúcu z dedičského konania po nebohej S. R., rod. L. tak, ako to žalobca opísal v žalobe zo dňa 29.09.2011 v znení návrhu na vstúpenie nového účastníka do konania zo dňa 20.09.2012. Prvostupňový súd v napadnutom rozsudku uviedol, prečo takto formulovaný petit žalobcu považoval za eventuálny. V ďalšom konaní sa preto zaoberal výlučne primárnym petitom, a to určením vlastníckeho práva žalobcu nadobudnutého vydržaním od svojich právnych predchodcov.

Pokiaľ súd rozhodoval o petite a návrhu, ktorého zmenu právoplatne v konaní pripustil, odvolací súd zdôrazňuje, že Občiansky súdny poriadok vyžaduje, aby navrhovaný petit návrhu bol vyjadrený úplne, presne a určito, zohľadňoval úroveň, že pri podaní návrhu, t. j. na začiatku procesu poznávania a posudzovania skutkových a právnych okolností rozhodujúcich pre tú ktorú vec, nemusí byť ešte známy ich celkový rozsah a dopad na prejednávajúcu vec. Práve preto pripúšťa procesnú možnosť, aby navrhovateľ (žalobca) za konania so súhlasom súdu zmenil návrh, t. j. žalobu (§ 95 ods. 1 O.s.p.). Uvedená možnosť nemení nič na povinnosti navrhovateľa vymedziť vždy petit návrhu spôsobom dostatočne presným, zrozumiteľným a určitým, umožňujúcim kedykoľvek v konaní jasnú orientáciu v tom, čo je predmetom konania. Ani vo vyššie spomenutých prípadoch, kedy navrhovateľovi určité dôvody subjektívnej alebo objektívnej povahy môžu spôsobovať ťažkosti pri formulovaní a obsahovom vymedzení návrhu, nemožno ustúpiť od požiadavky určitosti návrhu petitu, pretože ten je pre súd vždy rámcom rozhodovania, z ktorého nesmie vybočiť a ktorý môže prekročiť len v taxatívne vymedzených prípadoch (§ 153 ods. 3 O.s.p.). Kedykoľvek v priebehu konania musí byť totiž jasné, o čom sa koná. To, čo je predmetom konania však v žiadnom prípade nemôžu určiť až výsledky súdneho dokazovania. V rozpore požiadavkou presnosti a určitosti uplatňovaného návrhu nie je ani tzv. eventuálny petit, podľa ktorého navrhovateľ žiada, aby odporcovi pre prípad (in eventum) nemožnosti vlastného (nepeňažného) plnenia bola uložená povinnosť, poskytnúť plnenie peňažné. Eventuálnym petitom sa preto navrhovateľ (žalobca) primárnym petitom domáha na odporcovi (žalovanom) najskôr vlastného, nepeňažného plnenia, až v prípade, že súd zistí nemožnosť vlastného plnenia, tak prichádza do úvahy plnenie vyjadrené v peniazoch. Odvolací súd zdôrazňuje, že vzťah medzi primárnym a eventuálnym petitom spočíva v tom, že súd nemôže vyhovieť obom žalobným petitom, a nemá ani možnosť voľby medzi nimi, pretože o eventuálnom petite rozhoduje až vtedy, ak primárny petit neprichádza do úvahy. Nemožno však za eventuálny petit považovať taký návrh, ako urobil žalobca, aby súd rozhodol o určení, že vlastníkom spornej nehnuteľnosti je žalobca, alebo zároveň určil, že S. R. bola v čase smrti výlučným vlastníkom spornej nehnuteľnosti, a že táto nehnuteľnosť patrí do dedičstva po nej. Takáto požiadavka žalobcu nezodpovedá eventuálnemu petitu.

Prvostupňový súd mal preto po pripustení zmeny návrhu (žaloby) rozhodovať o dvoch samostatných návrhoch (ako pri spojení vecí na spoločné konanie) a v prípade každej určovacej žaloby mal žalobca preukázať naliehavý právny záujem na požadovanom určení v zmysle ust. § 80 písm. c) O.s.p., ktorého existenciu mal okresný súd prioritne pri každom jeho uplatnenom návrhu skúmať. Absencia naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení je prvoradým dôvodom pre ktorý žaloba nemôže obstať. Pri zistení jeho absencie súdom je akékoľvek ďalšie dokazovanie vo veci nadbytočné. V prípade, že prvostupňový súd dospeje k záveru, že žalobca nemá naliehavý právny záujem na požadovanom určení, bez ďalšieho rozhodne o zamietnutí žaloby. V opačnom prípade vykoná dokazovanie na základe návrhu obidvoch procesných strán a následne vo veci meritórne rozhodne.

I keď vyššie uvedené dôvody sú postačujúce na zrušenie napadnutého rozsudku okresného súdu, odvolací súd pre úplnosť vo vzťahu k ďalším námietkam odvolateľov uvedených v ich opravnom prostriedku, odvolací súd zdôrazňuje nasledovné skutočnosti:

Zákonom ustanovené podmienky vydržania sú: a) existencia držby veci z toho hľadiska, či držiteľ s vecnou nakladá ako so svojou a či je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec patrí; b) uplynutie ustanovenej doby, v ktorej mal oprávnený držiteľ vec v držbe (trojročná doba pri hnutelných veciach, desaťročná doba pri nehnuteľných veciach); c) spôsobilosť predmetu vydržania. Vydržať vlastnícke právo môže len oprávnený držiteľ, to je ten, kto s vecou nakladá ako so svojou a je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec patrí. Detencia sama o sebe na vydržanie nestačí. Či je držiteľ so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný musí byť zhodnotené objektívne; preto ak dôjde k sporu, nestačí dokazovanie zamerať len na zistenie subjektívnych predstáv držiteľa. Posúdenie, či je držiteľ dobromyseľný, je vždy treba hodnotiť objektívne a nie zo subjektívneho hľadiska (osobného presvedčenia) samotného účastníka. Je potrebné v tejto súvislosti brať do úvahy, či držiteľ pri bežnej opatrnosti, ktorú možno s ohľadom na okolnosti a povahu daného prípadu po každom požadovať, nemá po celú vydržaciú dobu dôvodné pochybnosti o tom, že mu vec patrí. Dobromyseľnosť zaniká v okamihu, keď sa držiteľ oboznámil so skutočnosťami, ktoré objektívne museli vyvolať pochybnosti o tom, že mu vec patrí. Na tom nič nemení skutočnosť, že držiteľ môže byť naďalej subjektívne v dobrej viere. Dobromyseľnosť musí byť podložená konkrétnymi okolnosťami, z ktorých možno usúdiť, že toto presvedčenie držiteľa je opodstatnené. Okolnosťami, ktoré môžu svedčiť pre záver o existencii dobrej viery, sú spravidla okolnosti, týkajúce sa právneho dôvodu nadobudnutia práva a svedčiace o poctivosti nadobudnutia, teda tzv. titul uchopenia sa držby (objektívne oprávnený dôvod nadobudnutia držby). Povinnosť tvrdiť a preukázať tieto okolnosti zaťažuje toho, kto tvrdí, že došlo k nadobudnutiu vlastníckeho práva vydržaním. Judikatúra vyžaduje, aby držiteľ bol objektívne dobromyseľný, že existuje takýto titul. V tomto smere odvolací súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/283/2009 zo dňa 27.10.2010, ktorým dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie a vyslovil právny záver, že „pokiaľ sa porúčiteľ a pôvodná navrhovateľka v rade 1/ ujali držby sporných pozemkov v roku 1971 na základe zmluvy, ktorá nebola registrovaná (bývalým) štátnym notárstvom, nemohli byť so zreteľom na všetky okolnosti v dobrej viere, že sú ich (spolu)vlastníkmi. Vo vzťahu k právnym predchodcom (aktuálnych) navrhovateľov tak chýba jeden z obligatórných predpokladov (dobromyseľnosť) na nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním v zmysle § 134 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, čo nadväzne vylučuje možnosť úspechu navrhovateľov v prebiehajúcom konaní, v ktorom tvrdený vlastnícky nárok opierali práve o inštitút vydržania.“ Dňa 01.04.1964 nadobudol účinnosť zákon č. 22/1964 Zb. o evidencii nehnuteľností, ktorý vo svojom ustanovení § 5 ods. 1 jednoznačne uvádzal, že v evidencii nehnuteľností sa bežne zapisujú zmeny vlastníckych vzťahov, vlastnícke právo na novovzniknuté, ako aj ich obmedzenia, obdobné údaje o správe národného majetku a novovzniknuté práva trvalého užívania národného majetku a osobného užívania pozemku. Takáto úprava platila až do 31.12.1992. Kúpna zmluva uzavretá v roku 1967 tak v zmysle zákona č. 95/1963 Zb. o štátnom notárstve podliehala konaniu o registrácii zmlúv (§ 61 - § 65 uvedeného právneho predpisu). Ak v tom čase, účastníci zmluvy postupovali inak, ich titul nemožno považovať za taký, od ktorého si môže žalobca, resp. jeho právni predchodcovia odvodzovať dobromyseľnosť držby. Krajský súd sa preto stotožnil s námietkou odvolateľov, že v konaní doposiaľ nebolo preukázané, že by žalobca mal poctivý titul, od ktorého sa odvíja jeho dobromyseľnosť, resp. dobromyseľnosť jeho právnych predchodcov, na základe ktorého by preukázal tento kumulatívny predpoklad na nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním. Ani samotná okupácia spornej nehnuteľnosti a jej oplotenie, ani prípadné platenie daní za spornú nehnuteľnosť nie je totiž okolnosťou, ktorá by nasvedčovala dobromyseľnosti držiteľa, v prípade ak u neho absentuje titul, na základe ktorého by spornú nehnuteľnosť mohol vydržať. Námietky žalovaných, že potvrdenie zo dňa 03.03.1966 neobstojí sú dôvodné už len z toho dôvodu, že J. N., rod. Q. zomrela ešte XX.XX.XXXX, a teda takéto potvrdenie bolo vydané po jej smrti. Rovnako kúpnopredajná zmluva zo dňa 02.04.1967 na ktorú poukazoval žalobca počas konania (č. I. 13) nemôže byť titulom, z ktorého by odvodzoval žalobca, resp. jeho právni predchodcovia svoju dobromyseľnosť. V tomto smere správne namietali žalovaní, že ako predávajúci spoluvlastníci sú v nej uvedení len T. N., T. W., J. F. a T. F., ktorý však dňa 02.04.1967 nebol oprávnený k takémuto prevodu. Pôvodnou spoluvlastníčkou predmetnej nehnuteľnosti bola totiž J. F., ktorá zomrela dňa XX.XX.XXXX a T. F. predmetnú nehnuteľnosť po tejto porúčiteľke nadobudol až dedičským rozhodnutím Štátneho notárstva v Martine sp. zn. D 361/69 zo dňa 19.05.1970 a nadobudlo právoplatnosť dňa 28.07.1970 (č. I. 164 spisu). V období od smrti porúčiteľa (§ 460 Občianskeho zákonníka) až do vyporiadania dedičstva právoplatným rozhodnutím súdu (§ 482 a § 483 Občianskeho zákonníka) sú dedičia považovaní za vlastníkov celého majetku patriaceho do dedičstva (všetkých vecí, hodnôt a iných majetkových práv porúčiteľa) z právnych úkonov týkajúcich sa vecí, hodnôt alebo iných majetkových práv patriacich do dedičstva, sú oprávnení a povinní voči iným osobám spoločne a nerozdielne. Dedičov

je teda potrebné v období od smrti poručiteľa až do rozhodnutia súdu o potvrdení nadobudnutia dedičstva považovať za spoluvlastníkov veci, patriacich do dedičstva so všetkými právami a povinnosťami spoluvlastníkov § 139 Občianskeho zákonníka. Ich dedičský podiel pritom vyjadruje mieru, akou sa navzájom podieľajú na týchto právach a povinnostiach (v tomto smere pozri judikatúru NS SR publikovanú pod č. R 42/1974). Zákonnými dedičmi po poručiťke J. F. rod. F. boli jej deti - S. N., rod. F., L. B., rod. F., T. F. a J. S., rod. F., všetci v rovnakom pomere (bod II. rozhodnutia Štátneho notárstva v Martine sp. zn. D 361/69 zo dňa 19.05.1970). Pokiaľ teda kúpnopredajnou zmluvou zo dňa 02.04.1967 neboli kupujúcimi nadobudnuté práva od všetkých spoluvlastníkov k spornej nehnuteľnosti ako predávajúcich, nemožno od tohto titulu vyvodzovať dobromyseľnosť držby žalobcu, resp. jeho právnych predchodcov. Ani z dokladov o zaplatení dane z nehnuteľnosti dobromyseľnosť žalobcu, alebo jeho právnych predchodcov nemožno vyvodiť, a to z dôvodov uvedených vyššie. Závery okresného súdu o tom, že žalovaní v konaní neunesli dôkazné bremeno na preukázanie svojich tvrdení sa nezakladá na pravde a nezodpovedá obsahu spisu. Obsah spisového materiálu tomu totiž nenasvedčuje.

Navyše, okresný súd svoje rozhodnutie, výsledky dokazovania nevyhodnotil v súlade s ust. § 132 O.s.p., keďže v odôvodnení svojho rozsudku nevyhodnotil dôkazy každý jednotlivito a všetky v ich vzájomnej súvislosti, a z jeho záverov nie je zrejmé, na základe ktorých dôkazov žalobe vyhovel. Nestačí totiž len uviesť obsah jednotlivých dôkazov, ale je potrebné ich aj vyhodnotiť postupom v zmysle vyššie uvedeného zákonného ustanovenia. Za vadu podraditeľnú pod ust. § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. (odňatie účastníkovi možnosť konať pred súdom) považuje judikačná prax Ústavného súdu SR (napríklad II. ÚS 6/2003, III. ÚS 119/2003) aj také rozhodnutie všeobecného súdu, ktoré v odôvodňujúcej časti nedáva dostatočné a zrozumiteľné dôvody, na ktorých je založené, t.j. nezodpovedá kritériám uvedeným v ust. § 157 ods. 2 O.s.p.. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a zároveň aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (publikovaného v Zbierke zákonov pod č. 209/1993 Z. z.) je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Požiadavka riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia, v zmysle ust. § 157 ods. 2 O.s.p. sa vzťahuje na každý výrok rozhodnutia, ktoré v súdnej veci nezodpovedá uvedenému zákonnému ustanoveniu. Odvolací súd k námietke žalovaného v rade 2/ o absencii jeho pasívnej legitímácie poukazuje na ust. § 44a O.s.p. z ktorého vyplýva, že účastník konania je oprávnený podať na príslušnej správe katastra nehnuteľností návrh na začatia súdneho konania, v ktorom sa uplatňujú vecné práva k nehnuteľnostiam alebo súdneho konania o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby. Zo zápisu na LV č. X, pre kat. úz. a obec G., okres Turčianske Teplice týkajúceho sa spornej nehnuteľnosti vyplýva existencia poznámky P 222/2011, ktorou bol poznamenaný zápis začatia súdneho konania vo veci vedenej na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 15C/103/2011. Následne v zmysle ust. § 159a O.s.p. výrok právoplatného rozsudku o určení vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, o neplatnosti právneho úkonu, ktorým sa nakladalo s nehnuteľnosťou, prípadne o určení neplatnosti dobrovoľnej dražby nehnuteľnosti je záväzný aj pre účastníkov zmluvy, ktorej sa týka návrh na povolenie vkladu vecného práva k dotknutej nehnuteľnosti, a ktorý bol podaný v čase, kedy v katastri nehnuteľností bola vykonaná poznámka o tomto súdnom konaní. Ak teda po zápise tejto poznámky do katastra nehnuteľností (§ 44a O.s.p.) žalovaný v rade 2/ darovacou zmluvou č. V 428/2013 previedol svoj spoluvlastnícky podiel na spornej nehnuteľnosti vo výške 84/168 na vnuka Ing. T. L., rod. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX G. XX, takáto okolnosť nezakladá nesprávnosť postupu prvostupňového súdu. Za danej procesnej situácie sa odvolací súd už nezaoberal už ďalšími odvolacími námietkami, vznesením odvolateľmi v ich opravných prostriedkoch. V dôsledku toho odvolací súd rozsudok okresného súdu vo veci samej i v závislých výrokoch o trovách konania zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 1 písm. f), h) a ods. 2 O.s.p.).

V ďalšom konaní okresný súd doplní dokazovanie v naznačenom smere, a prioritne musí rozhodnúť o obidvoch petitoch, ktoré uplatnil žalobca v tomto súdnom konaní, nakoľko sa v danej veci nejedná o eventuálny petit. U každého z nich bude skúmať naliehavý právny záujem žalobcu na požadovanom určení (§ 80 písm. c) O.s.p.), ktorý žalobca musí v konaní preukázať. Pri jeho absencii rozhodne bez ďalšieho dokazovania o zamienutí žaloby. V prípade jeho preukázania, prvostupňový súd ďalej vykoná dokazovanie výsluchom účastníkov i listinnými dôkazmi, prípadne dôkazmi navrhnutými účastníkmi konania a vysporiada sa aj s prípadnými ďalšími návrhmi účastníkov konania na doplnenie dokazovania,

pri zohľadnení aj tvrdení žalovaných uvedených v opravných prostriedkoch proti napadnutému rozsudku i v predchádzajúcom konaní. Po náležitom zistení skutkového stavu na pojednávaní okresný súd opätovne rozhodne vo veci samej, pričom je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 226 O.s.p.) vysloveným vyššie.

Po doplnenom dokazovaní sa okresný súd opätovne vysporiada s otázkou obidvoch nárokov uplatnených žalobcom žalobou v tomto konaní, a vykonané dokazovanie vyhodnotí v súlade s ust. § 132 O.s.p. a výsledky hodnotenia dôkazov zahrnie aj do odôvodnenia rozsudku tak, ako mu to ukladá ust. § 157 ods.2 O.s.p. a dostatočne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za rozhodné, preukázané a z ktorých dôkazov vychádzal, akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil. V nadväznosti na rozhodnutie vo veci samej, okresný súd opätovne rozhodne aj o náhrade trov konania.

V novom rozhodnutí o trovách konania súd prvého stupňa rozhodne aj o náhrade trov tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.